

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

• సకలకర్మసిద్ధికి
శ్రీమద్రామాయణపారాయణం •

ఏదవ రోజు పారాయణ - 03.08.2021

పారాయణ చేయవలసిన సర్గలు

సర్వోపదనివారణ కొరకు

యుద్ధకాండ - 18, 19 సర్గలు

41 + 44 = 85 శ్లోకాలు

జన్మంతరసకలసౌఖ్యప్రాప్తికి

యుద్ధకాండ - 131 వ సర్గ = 123 శ్లోకాలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 208 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర
పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్,
సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః,
వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం,
దేశస్యాస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం,
ఏతద్ దేశస్థిత, సర్వజనేషు, సామనస్య, సాదరభావనా సిద్ధ్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య,
సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం,
వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమ-
నిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం,
అక్షరలక్ష్యాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ,
హోమపూర్వకం, అతర్కితాగత, మహావిపదుద్ధారార్థం, ఇహ జన్మని, జన్మాంతరే చ
సకలసుఖప్రాప్త్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గతే, యుద్ధకాండే, విభీషణ-
సంగ్రహాత్మక, అష్టాదశ, ఏకోనవింశసర్గయోః, పారాయణం, శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ,
ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే,
ఏకోనసప్తతితమస్సర్గపారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన,
లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రామప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందే నిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమదామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టాదశస్కంధః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాంతకాశ్చ స్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

అథ రామః ప్రసన్నాత్మా శ్రుత్వా వాయుసుతస్య హ ।

ప్రత్యభాషత దుర్ధర్షః శ్రుతవానాత్మని స్థితమ్ ॥ 18.1 ॥ (2 సార్లు)

మమాపి తు వివక్షాశ్చైవ కాచిత్రప్రతి విభీషణమ్ ।

శ్రోతుమిచ్ఛామి తత్సర్వం భవద్భిశ్చేయసి స్థితైః ॥ 18.2 ॥

మిత్రభావేన సంప్రాప్తం న త్యజేయం కథంచన ।

దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్ సతామేతదగర్హితమ్ ॥ 18.3 ॥

సుగ్రీవస్త్వథ తద్వాక్యం ఆభాష్య చ విమృశ్య చ ।

తతశ్శుభతరం వాక్యమ్ ఉవాచ హరిపుంగవః ॥ 18.4 ॥

సుదుష్టో వాఽప్యదుష్టో వా కిమేష రజనీచరః ॥ 18.5 ॥

ఈదృశం వ్యసనం ప్రాప్తం భ్రాతరం యః పరిత్యజేత్ ।

కో నామ స భవేత్తస్య యమేష న పరిత్యజేత్ ॥ 18.6 ॥

వానరాధిపతేర్వాక్యం శ్రుత్వా సర్వానుదీక్ష్య చ ।

ఈషదుత్సృయమానస్తు లక్షణం పుణ్యలక్షణమ్ ।

ఇతి హేలవాచ కాకుత్స్థః వాక్యం సత్యపరాక్రమః ॥ 18.7 ॥

అనధీత్య చ శాస్త్రాణి వృద్ధాననుపసేవ్య చ ।

న శక్యమీదృశం వక్తుం యదువాచ హరీశ్వరః ॥ 18.8 ॥

అస్తి సూక్ష్మతరం కించిత్ యదత్ర ప్రతిభాతి మే ।

ప్రత్యక్షం లౌకికం వాఽపి విద్యతే సర్వరాజసు ॥ 18.9 ॥

అమిత్రాస్తత్కులీనాశ్చ ప్రాతిదేశ్యాశ్చ కీర్తితాః ।

వ్యసనేషు ప్రహర్తారః తస్మాదయమిహాగతః ॥ 18.10 ॥

అపాపాస్తత్కులీనాశ్చ మానయంతి స్వకాన్ హితాన్ ।

ఏష ప్రాయో నరేంద్రాణాం శంకనీయస్తు శోభనః ॥ 18.11 ॥

యస్తు దోషస్త్వయా ప్రోక్తః హ్యదానేఽరిబలస్య చ ।

తత్ర తే కీర్తయిష్యామి యథాశాస్త్రమిదం శృణు ।

న వయం తత్కులీనాశ్చ రాజ్యకాంక్షీ చ రాక్షసః ॥ 18.12 ॥

పండితా హి భవిష్యంతి తస్మాద్గ్రాహ్య విభీషణః ॥ 18.13 ॥

అవ్యగ్రాశ్చ ప్రహృష్టాశ్చ న భవిష్యంతి సంగతాః ।

ప్రవాదశ్చ మహానేషః తతోఽస్య భయమాగతమ్ ।

ఇతి భేదం గమిష్యంతి తస్మాద్గ్రాహ్య విభీషణః ॥ 18.14 ॥

న సర్వే భ్రాతరస్తాత భవంతి భరతోపమాః ।
మద్విధా వా పితుః పుత్రాః సుహృదో వా భవద్విధాః ॥ 18.15 ॥

ఏవముక్తస్తు రామేణ సుగ్రీవస్సహలక్ష్మణః ।
ఉత్థాయేదం మహాప్రాజ్ఞః ప్రణతో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 18.16 ॥

రావణేన ప్రణిహితం తమవేమి విభీషణమ్ ।
తస్యాహం నిగ్రహం మన్యే క్షమం క్షమవతాం వర ॥ 18.17 ॥

రాక్షసో జిహ్మయా బుద్ధ్యా సందిష్టోఽయమిహాగతః ।
ప్రహర్తుం త్వయి విశ్వస్తే ప్రచ్ఛన్నో మయి వాఽనఘ ॥ 18.18 ॥

లక్ష్మణే వా మహాబాహూ స వధ్యస్సచివైస్సహ ।
రావణస్య నృశంసస్య భ్రాతా హ్యేష విభీషణః ॥ 18.19 ॥

ఏవముక్త్యై రఘుశ్రేష్ఠం సుగ్రీవో వాహినీపతిః ।
వాక్యజ్ఞో వాక్యకుశలం తతో మౌనముపాగమత్ ॥ 18.20 ॥

సుగ్రీవస్య తు తద్వాక్యం రామశ్చుత్వా విమృశ్య చ ।
తతశ్శుభతరం వాక్యమ్ ఉవాచ హరిపుంగవమ్ ॥ 18.21 ॥

సుదుష్టో వాఽప్యదుష్టో వా కిమేష రజనీచరః ।
సూక్ష్మమప్యహితం కర్తుం మమాశక్తః కథంచన ॥ 18.22 ॥

పిశాచాన్ దానవాన్ యక్షాన్ పృథివ్యాం చైవ రాక్షసాన్ ।
అంగుళ్యగ్రేణ తాన్ హన్యామ్ ఇచ్ఛన్ హరిగణేశ్వర ॥ 18.23 ॥

శ్రూయతే హి కపోతేన శత్రుశ్చరణమాగతః ।
అర్చితశ్చ యథాన్యాయం ప్వైశ్చ మాంపైర్నిమంత్రితః ॥ 18.24 ॥

స హి తం ప్రతిజగ్రాహ భార్యహర్తారమాగతమ్ ।
కపోతో వానరశ్రేష్ఠ కిం పునర్మద్విధో జనః ॥ 18.25 ॥

ఋషేః కణ్వస్య పుత్రేణ కండునా పరమర్షిణా ।
శృణు గాథాం పురా గీతాం ధర్మిష్ఠ్యాం సత్యవాదినా ॥ 18.26 ॥

బద్ధాంజలిపుటం దీనం యాచంతం శరణాగతమ్ ।
న హన్యాదాన్యశంస్యార్థమ్ అపి శత్రుం పరంతప ॥ 18.27 ॥

ఆర్తో వా యది వా దృప్తః పరేషాం శరణాగతః ।
అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా ॥ 18.28 ॥

స చేద్భయాద్వా మోహాద్వా కామాద్వాఽపి న రక్షతి ।
స్వయా శక్త్యా యథాసత్త్వం తత్త్వాపం లోకగర్హితమ్ ॥ 18.29 ॥

వినష్టః పశ్యతస్తస్యాఽ రక్షణశ్చరణాగతః ।

ఆదాయ సుకృతం తస్య సర్వం గచ్ఛేదరక్షితః ॥ 18.30 ॥

ఏవం దోషో మహానత్ర ప్రపన్నానామరక్షణే ॥ 18.31 ॥

అస్వర్గ్యం చాయశస్యం చ బలవీర్యవినాశనమ్ ॥ 18.32 ॥

కరిష్యామి యథార్థం తు కండోర్వచనముత్తమమ్ ॥ 18.33 ॥

ధర్మిష్ఠం చ యశస్యం చ స్వర్గ్యం స్యాత్తు ఫలోదయే ॥ 18.34 ॥

సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥ 18.35 ॥

ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ దత్తమస్యాభయం మయా ।

విభీషణో వా సుగ్రీవ యది వా రావణస్వయమ్ ॥ 18.36 ॥

రామస్య తు వచశ్రుత్వా సుగ్రీవః ప్లవగేశ్వరః ।

ప్రత్యభాషత కాకుత్స్థం సాహార్దేన ప్రచోదితః ॥ 18.37 ॥

కిమత్ర చిత్రం ధర్మజ్ఞ లోకనాథ సుఖావహ ।

యత్ప్రమార్యం ప్రభాషేథాః సత్త్వవాన్ సత్పథే స్థితః ॥ 18.38 ॥

మమ చాప్యంతరాత్మాఽయం శుద్ధం వేత్తి విభీషణమ్ ।

అనుమానాచ్చ భావాచ్చ సర్వతస్సుపరీక్షితః ॥ 18.39 ॥

తస్మాత్ క్షిప్రం సహాస్మాభిః తుల్యో భవతు రాఘవ ।

విభీషణో మహాప్రాజ్ఞః సఖిత్వం చాభ్యుపైతు నః ॥ 18.40 ॥

తతస్తు సుగ్రీవవచో నిశమ్య, తద్ధరీశ్వరేణాభిహితం నరేశ్వరః ।

విభీషణేనాశు జగామ సంగమం, పతత్త్రిరాజేన యథా పురందరః ॥ 18.41 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టాదశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనవింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

రాఘవేణాభయే దత్తే సన్నతో రావణానుజః ।

విభీషణో మహాప్రాజ్ఞః భూమిం సమవలోకయన్ ।

భాత్పసాతావనీం హృష్టః భక్తైరనుచరైస్సహ ॥ 19.1 ॥ (2 సార్లు)

స తు రామస్య ధర్మాత్మా నిపపాత విభీషణః ।

పాదయోశ్చరణాన్వేషీ చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః ॥ 19.2 ॥

అబ్రవీచ్ఛ తదా రామం వాక్యం తత్ర విభీషణః ।

ధర్మయుక్తం చ యుక్తం చ సాంప్రతం సంప్రహర్షణమ్ ॥ 19.3 ॥

అనుజో రావణస్యాహం తేన చాప్యవమానితః ।

భవంతం సర్వభూతానాం శరణ్యం శరణాగతః ॥ 19.4 ॥

పరిత్యక్తా మయా లంకా మిత్రాణి చ ధనాని వై ।

భవద్గతం మే రాజ్యం చ జీవితం చ సుఖాని చ ॥ 19.5 ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా రామో వచనమబ్రవీత్ ।

వచసా సాన్త్వయిత్వైనం లోచనాభ్యాం పిబన్నివ ॥ 19.6 ॥

ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలమ్ ॥ 19.7 ॥

ఏవముక్తం తదా రక్షః రామేణాక్లిష్టకర్మణా ।

రావణస్య బలం సర్వమ్ ఆఖ్యాతుముపచక్రమే ॥ 19.8 ॥

అవధ్యస్సర్వభూతానాం గంధర్వాసురరక్షసామ్ ।

రాజపుత్ర దశగ్రీవః వరదానాత్స్వయంభువః ॥ 19.9 ॥

రావణానంతరో భ్రాతా మమ జ్యేష్ఠశ్చ వీర్యవాన్ ।

కుంభకర్ణో మహాతేజాః శక్రప్రతిబలో యుధి ॥ 19.10 ॥

రామ సేనాపతిస్తస్య ప్రహస్తో యది వా శ్రుతః ।

కైలాసే యేన సంగ్రామే మాణిభద్రః పరాజితః ॥ 19.11 ॥

బద్ధగోధాంగులిత్రాణః త్వవధ్యకవచో యుధి ।

ధనురాదాయ యస్తిష్ఠన్ అదృశ్యో భవతీంద్రజిత్ ॥ 19.12 ॥

సంగ్రామసమయమ్యూహే తర్పయిత్వా హుతాశనమ్ ।

అంతర్దానగతశ్శత్రూన్ ఇంద్రజిద్ధంతి రాఘవ ॥ 19.13 ॥

మహేందరమహాపార్శ్వో రాక్షసశ్చాప్యకంపనః ।

అనీకస్థాస్తు తస్యైతే లోకపాలసమా యుధి ॥ 19.14 ॥

దశకోటిసహస్రాణి రక్షసాం కామరూపిణామ్ ।

మాంసశోణితభక్షాణాం లంకాపురనివాసినామ్ ॥ 19.15 ॥

స తైస్తు సహితో రాజా లోకపాలానయోధయత్ ॥ 19.16 ॥

సహ దేవైస్తు తే భగ్నాః రావణేన మహాత్మనా ॥ 19.17 ॥

విభీషణవచశ్రుత్వా రామో దృఢపరాక్రమః ।

అన్వీక్ష్య మనసా సర్వం ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 19.18 ॥

యాని కర్మాపదానాని రావణస్య విభీషణ ।
 ఆఖ్యాతాని చ తత్త్వేన, హ్యవగచ్ఛామి తాన్యహమ్ ॥ 19.19 ॥
 అహం హత్వా దశగ్రీవం సప్రహస్తం సబాంధవమ్ ।
 రాజానం త్వాం కరిష్యామి సత్యమేతద్భవీమి తే ॥ 19.20 ॥
 రసాతలం వా ప్రవిశేత్ పాతాళం వాఽపి రావణః ।
 పితామహసకాశం వా న మే జీవన్ విమోక్ష్యతే ॥ 19.21 ॥
 అహత్వా రావణం సంఖ్యే సపుత్రబలబాంధవమ్ ।
 అయోధ్యాం న ప్రవేక్ష్యామి త్రిభిస్తైర్భ్రాతృభిశ్చపే ॥ 19.22 ॥
 శ్రుత్వా తు వచనం తస్య రామస్యాక్లిష్టకర్మణః ।
 శిరసాఽఽవంద్య ధర్మాత్మా వక్తుమేవోపచక్రమే ॥ 19.23 ॥
 రాక్షసానాం వధే సాహ్యం లంకాయాశ్చ ప్రధర్షణమ్ ।
 కరిష్యామి యథాప్రాణం ప్రవేక్ష్యామి చ వాహినీమ్ ॥ 19.24 ॥
 ఇతి బ్రువాణం రామస్తు పరిష్వజ్య విభీషణమ్ ।
 అబ్రవీల్లక్ష్మణం ప్రీతః సముద్రాజ్జలమానయ ॥ 19.25 ॥
 తేన చేమం మహాప్రాజ్ఞ అభిషించ విభీషణమ్ ।
 రాజానం రక్షసాం క్షిప్రం ప్రసన్నే మయి మానద ॥ 19.26 ॥
 ఏవముక్తస్తు సామిత్రిః అభ్యషించద్విభీషణమ్ ।
 మధ్యే వానరముఖ్యానాం రాజానం రాజశాసనాత్ ॥ 19.27 ॥
 తం ప్రసాదం తు రామస్య దృష్ట్వా సద్యః ప్లవంగమాః ।
 ప్రచుక్రుశుర్మహాత్మానం సాధు సాధ్వీతి చాబ్రువన్ ॥ 19.28 ॥
 అబ్రవీచ్ఛ హనూమాంశ్చ సుగ్రీవశ్చ విభీషణమ్ ॥ 19.29 ॥
 కథం సాగరమక్షోభ్యం తరామ వరుణాలయమ్ ।
 సైవ్యైః పరివృతాస్సర్వే వానరాణాం మహాజసామ్ ॥ 19.30 ॥
 ఉపాయం నాధిగచ్ఛామః యథా నదనదీపతిమ్ ।
 తరామ తరసా సర్వే ససైన్యా వరుణాలయమ్ ।
 ఏవముక్తస్తు ధర్మజ్ఞః ప్రత్యువాచ విభీషణః ॥ 19.31 ॥
 సముద్రం రాఘవో రాజా శరణం గన్తుమర్హతి ॥ 19.32 ॥
 ఖానితస్సగరేణాయమ్ అప్రమేయో మహోదధిః ।
 కర్తుమర్హతి రామస్య జ్ఞాత్వా కార్యం మహామతిః ॥ 19.33 ॥
 ఏవం విభీషణేనోక్తః రాక్షసేన విపశ్చితా ।
 అజగామాథ సుగ్రీవః యత్ర రామస్సలక్ష్మణః ॥ 19.34 ॥

తతశ్చాఖ్యాతుమారేభే విభీషణవచశ్శుభమ్ ।

సుగ్రీవో విపులగ్రీవః సాగరస్యోపవేశనమ్ ॥ 19.35 ॥

ప్రకృత్యా ధర్మశీలస్య రాఘవస్యాప్యరోచత ॥ 19.36 ॥

స లక్ష్మణం మహాతేజాః సుగ్రీవం చ హరీశ్వరమ్ ।

సత్క్రియార్థం క్రియాదక్షః స్మితపూర్వమువాచ హ ॥ 19.37 ॥

విభీషణస్య మంత్రోఽయం మమ లక్ష్మణ రోచతే ।

బ్రూహి త్వం సహసుగ్రీవః తవాపి యది రోచతే ॥ 19.38 ॥

సుగ్రీవః పండితో నిత్యం భవాన్ మంత్రవిచక్షణః ।

ఉభాభ్యాం సంప్రధార్యార్థం రోచతే యత్తదుచ్యతామ్ ॥ 19.39 ॥

ఏవముక్తౌ తు తౌ వీరౌ ఉభౌ సుగ్రీవలక్ష్మణౌ ।

సముదాచారసంయుక్తం ఇదం వచనమూచతుః ॥ 19.40 ॥

కిమర్థం నౌ నరవ్యాఘ్రు న రోచిష్యతి రాఘవ ।

విభీషణేన యచ్ఛోక్తమ్ అస్మిన్ కాలే సుఖావహమ్ ॥ 19.41 ॥

అబద్ధా సాగరే సేతుం ఘోరేఽస్మిన్ వరుణాలయే ।

లంకా నాసాదితుం శక్యా సేంద్రైరపి సురాసురైః ॥ 19.42 ॥

విభీషణస్య శూరస్య యథార్థం క్రియతాం వచః ।

అలం కాలాత్యయం కృత్వా సముద్రోఽయం నియుజ్యతామ్ ।

యథా పైన్యేన గచ్ఛామః పురీం రావణపాలితామ్ ॥ 19.43 ॥

ఏవముక్తః కుశాస్తీర్థే తీరే నదనదీపతేః ।

సంవివేశ తదా రామః వేద్యామివ హుతాశనః ॥ 19.44 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్సపోత్తమ ।

భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

శిరస్యంజలిమాధాయ కైకేయ్యానందవర్ధనః ।

బభాషే భరతో జ్యేష్ఠం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ॥ 131.1 ॥ (2 సార్లు)

పూజితా మామికా మాతా దత్తం రాజ్యమిదం మమ ।

తద్దదామి పునస్తుభ్యం యథా త్వమదదా మమ ॥ 131.2 ॥

ధురమేకాకినా న్యస్తామ్ ఋషభేణ బలీయసా ।

కిశోరవద్గురుం భారం న వోఢుమహముత్సహే ॥ 131.3 ॥

వారివేగేన మహతా భిన్నస్సేతురివ క్షరన్ ।

దుర్బంధనమిదం మన్యే రాజ్యచ్ఛిద్రమసంవృతమ్ ॥ 131.4 ॥

గతిం ఖర ఇవాశ్వస్య హంసస్యేవ చ వాయసః ।

నాన్వేతుముత్సహే రామ తవ మార్గమరిందమ ॥ 131.5 ॥

యథా చారోపితో వృక్షః జాతశ్చాంతర్నివేశనే ।

మహాంశ్చ సుదురారోహః మహాస్కంధప్రశాఖవాన్ ॥ 131.6 ॥

శీర్యేత పుష్పితో భూత్వా న ఫలాని ప్రదర్శయన్ ।

తస్య నానుభవేదర్థం యస్య హేతోస్స రోప్యతే ॥ 131.7 ॥

ఏషోపమా మహాబాహూ త్వదర్థం వేత్తుమర్హసి ।

యద్యస్మాన్మనుజేంద్ర త్వం భక్తాన్ భృత్యాన్ శాధి హి ॥ 131.8 ॥

జగదద్యాభిషిక్తం త్వామ్ అనుపశ్యతు సర్వతః ।

ప్రతపంతమివాదిత్యం మధ్యాహ్నా దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.9 ॥

తూర్యసంఘాతనిర్వోహైః కాంచీనూపురనిస్సవైః ।

మధురైర్గీతశబ్దైశ్చ ప్రతిబుధ్యస్వ రాఘవ ॥ 131.10 ॥

యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా ।

తావత్త్వమిహ సర్వస్య స్వామిత్వమనువర్తయ ॥ 131.11 ॥

భరతస్య వచశ్రుత్వా రామః పరపురంజయః ।

తథేతి ప్రతిజగ్రాహ నిషసాదాసనే శుభే ॥ 131.12 ॥

తతశ్శత్రుఘ్నవచనాత్ నిపుణాశ్శ్రువర్ధకాః ।

సుఖహస్తాస్సుశీఘ్రాశ్చ రాఘవం పర్యుపాసత ॥ 131.13 ॥

పూర్వం తు భరతే స్నాతే లక్ష్మణే చ మహాబలే ।

సుగ్రీవే వానరేంద్రే చ రాక్షసేంద్రే విభీషణే ॥ 131.14 ॥

విశోధితజటస్నాతః చిత్రమాల్యానులేపనః ।

మహార్హవసనో రామః తస్థా తత్ర శ్రియా జ్వలన్ ॥ 131.15 ॥

ప్రతికర్మ చ రామస్య కారయామాస వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణస్య చ లక్ష్మీవాన్ ఇక్ష్వాకుకులవర్ధనః ॥ 131.16 ॥

ప్రతికర్మ చ సీతాయాః సర్వా దశరథస్త్రియః ।

ఆత్మనైవ తదా చక్రుః మనస్విన్యో మనోహరామ్ ॥ 131.17 ॥

తతో వానరపత్నీనాం సర్వాసామేవ శోభనమ్ ।

చకార యత్నాత్కౌసల్యా ప్రహృష్టా పుత్రలాలసా ॥ 131.18 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ సుమంత్రో నామ సారథిః ।

యోజయిత్వాఽభిచక్రామ రథం సర్వాంగశోభనమ్ ॥ 131.19 ॥

అర్కమండలసంకాశం దివ్యం దృష్ట్వా రథోత్తమమ్ ।

ఆరురోహ మహాబాహుః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 131.20 ॥

సుగ్రీవో హనుమాంశ్చైవ మహేంద్రసదృశద్యుతీ ।

స్నాతౌ దివ్యనిభైర్వస్త్రైః జగ్మతుశ్శుభకుండలౌ ॥ 131.21 ॥

వరాభరణసంపన్నాః యయుస్తాశ్శుభకుండలాః ।

సుగ్రీవపత్న్యసీతా చ ద్రష్టుం నగరముత్సుకాః ॥ 131.22 ॥

అయోధ్యాయాం తు సచివాః రాజ్ఞో దశరథస్య యే ।

పురోహితం పురస్కృత్య మంత్రయామాసురర్థవత్ ॥ 131.23 ॥

అశోకో విజయశ్చైవ సుమంత్రశ్చైవ సంగతాః ।

మంత్రయన్ రామ వృద్ధ్యర్థమ్ ఋద్ధ్యర్థం నగరస్య చ ॥ 131.24 ॥

సర్వమేవాభిషేకార్థం జయార్హస్య మహాత్మనః ।

కర్తుమర్హథ రామస్య యద్యన్మంగళపూర్వకమ్ ॥ 131.25 ॥

ఇతి తే మంత్రీణస్సర్వే సందిశ్య తు పురోహితమ్ ।

నగరాన్నిర్యయుస్తార్థం రామదర్శనబుద్ధయః ॥ 131.26 ॥

హరియుక్తం సహస్రాక్షః రథమింద్ర ఇవానఘః ।

ప్రయయౌ రథమాస్థాయ రామౌ నగరముత్తమమ్ ॥ 131.27 ॥

జగ్రాహ భరతో రశ్మీన్ శత్రుఘ్నశ్చత్రమాదదే ।

లక్ష్మణో వ్యజనం తస్య మూర్ధ్ని సంపర్యవీజయత్ ॥ 131.28 ॥

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం జగ్రాహ పురతస్థితః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.29 ॥

ఋషిసంఘైస్తదాఽఽ కాశే దేవైశ్చ సమరుద్గణైః ।

స్తూయమానస్య రామస్య శుశ్రువే మధురధ్వనిః ॥ 131.30 ॥

తతశ్చత్రుంజయం నామ కుంజరం పర్వతోపమమ్ ।

ఆరురోహ మహాతేజాః సుగ్రీవః ప్లవగర్షభః ॥ 131.31 ॥

నవనాగసహస్రాణి యయురాస్థాయ వానరాః ।

మానుషం విగ్రహం కృత్వా సర్వాభరణభూషితాః ॥ 131.32 ॥

శంఖశబ్దప్రణాదైశ్చ దుందుభీనాం చ నిస్వనైః ।

ప్రయయౌ పురుషవ్యాఘ్రుః తాం పురీం హర్త్యమాలినీమ్ ॥ 131.33 ॥

దదృశుస్తే సమాయాంతం రాఘవం సపురస్సరమ్ ।

విరాజమానం వపుషా రథేనాతిరథం తదా ॥ 131.34 ॥

తే వర్ధయిత్వా కాకుత్స్థం రామేణ ప్రతినందితాః ।

అనుజగ్ముర్మహాత్మానం భ్రాతృభిః పరివారితమ్ ॥ 131.35 ॥

అమాత్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ తథా ప్రకృతిభిర్హితః ।

శ్రియా విరురుచే రామః నక్షత్రైరివ చంద్రమాః ॥ 131.36 ॥

స పురోగామిభిస్తూర్యైః తాలస్వస్తికపాణిభిః ।

ప్రవ్యాహరద్భిర్ముదితైః మంగళాని యయౌ వృతః ॥ 131.37 ॥

అక్షతం జాతరూపం చ గావః కన్యాస్తథా ద్విజాః ।

నరా మోదకహస్తాశ్చ రామస్య పురతో యయుః ॥ 131.38 ॥

సఖ్యం చ రామస్సుగ్రీవే ప్రభావం చానిలాత్మజే ।

వానరాణాం చ తత్కర్మ రాక్షసానాం చ తద్బలమ్ ।

విభీషణస్య సంయోగమ్ ఆచచక్షే చ మంత్రిణామ్ ॥ 131.39 ॥

శ్రుత్వా తు విస్మయం జగ్ముః అయోధ్యాపురవాసినః ॥ 131.40 ॥

ద్యుతిమానేతదాఖ్యాం రామో వానరసంవృతః ।

హృష్టపుష్టజనాకీర్ణామ్ అయోధ్యాం ప్రవివేశ హ ॥ 131.41 ॥

తతో హ్యభ్యుచ్చయన్ పారాః పతాకాస్తే గృహే గృహే ॥ 131.42 ॥

ఐక్ష్యాకాధ్యుషితం రమ్యమ్ ఆససాద పితుర్లుహమ్ ॥ 131.43 ॥

అథాబ్రవీద్రాజసుతః భరతం ధర్మిణాం వరమ్ ।

అర్థోపహితయా వాచా మధురం రఘునందనః ॥ 131.44 ॥

పితుర్భవనమాసాద్య ప్రవిశ్య చ మహాత్మనః ।

కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ కైకేయామభివాద్య చ ॥ 131.45 ॥

యచ్ఛ మద్భవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనికం మహత్ ।
 ముక్తా వైడూర్యసంకీర్ణం సుగ్రీవాయ నివేదయ ॥ 131.46 ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా భరతస్సత్యవిక్రమః ।
 పాణౌ గృహీత్వా సుగ్రీవం ప్రవివేశ తమాలయమ్ ॥ 131.47 ॥
 తతస్తైలప్రదీపాంశ్చ పర్యంకాస్తరణాని చ ।
 గృహీత్వా వివిశుః క్షిప్రం శత్రుఘ్నీన ప్రచోదితాః ॥ 131.48 ॥
 ఉవాచ చ మహాతేజాః సుగ్రీవం రాఘవానుజః ।
 అభిషేకాయ రామస్య దూతానాజ్ఞాపయ ప్రభో ॥ 131.49 ॥
 సౌవర్ణాన్ వానరేంద్రాణాం చతుర్థాం చతురో ఘటాన్ ।
 దదౌ క్షిప్రం స సుగ్రీవః సర్వరత్నవిభూషితాన్ ॥ 131.50 ॥
 యథా ప్రత్యాపసమయే చతుర్థాం సాగరాంభసామ్ ।
 పూర్ణైర్ఘట్టైః ప్రతీక్షధ్వం తథా కురుత వానరాః ॥ 131.51 ॥
 ఏవముక్తా మహాత్మానః వానరా వారణోపమాః ।
 ఉత్పేతుర్గగనం శీఘ్రం గరుడా ఇవ శీఘ్రగాః ॥ 131.52 ॥
 జాంబవాంశ్చ హనూమాంశ్చ వేగదర్శి చ వానరాః ।
 ఋషభశ్చైవ కలశాన్ జలపూర్ణానథానయన్ ॥ 131.53 ॥
 నదీశతానాం పంచానాం జలం కుంభేషు చాహరన్ ॥ 131.54 ॥
 పూర్వాత్సముద్రాత్కలశం జలపూర్ణమథానయత్ ।
 సుషేణస్సత్త్వసంపన్నః సర్వరత్నవిభూషితమ్ ॥ 131.55 ॥
 ఋషభో దక్షిణాత్కర్ణం సముద్రాజ్జలమాహరత్ ।
 రక్తచందనశాఖాభిః సంవృతం కాంచనం ఘటమ్ ॥ 131.56 ॥
 గవయః పశ్చిమాత్తోయమ్ ఆజహర మహార్ణవాత్ ।
 రత్నకుంభేన మహతా శీతం మారుతవిక్రమః ॥ 131.57 ॥
 ఉత్తరాచ్ఛ జలం శీఘ్రం గరుడానిలవిక్రమః ।
 ఆజహర స ధర్మాత్మా నలస్సర్వగుణాన్వితః ॥ 131.58 ॥
 తతస్తైర్వానరశ్రేష్ఠైః ఆనీతం ప్రేక్ష్య తజ్జలమ్ ।
 అభిషేకాయ రామస్య శత్రుఘ్నస్సచివైస్సహ ।
 పురోహితాయ శ్రేష్ఠాయ సుహృద్భ్యశ్చ న్యవేదయత్ ॥ 131.59 ॥
 - శ్రీరామస్య పట్టాభిషేకమహోత్సవఘట్టః -
 తతస్స ప్రయతో వృద్ధః వసిష్ఠో బ్రాహ్మణైస్సహ ।
 రామం రత్నమయే పీఠే సహసీతం న్యవేశయత్ ॥ 131.60 ॥

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః ।

కాత్యాయనస్సుయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా ॥ 131.61 ॥

అభ్యషించన్నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా ।

సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా ॥ 131.62 ॥

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా ।

యోద్ధైశ్చైవాభ్యషించంస్తే సంప్రహృష్టాస్సనైగమైః ॥ 131.63 ॥

సర్వాషధిరపైర్దివ్యైః దైవతైర్నభసి స్థితైః ।

చతుర్భిర్లోకపాలైశ్చ సర్వైర్దేవైశ్చ సంగతైః ॥ 131.64 ॥

బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం కిరీటం రత్నశోభితమ్ ।

అభిషిక్తః పురా యేన మనుస్తం దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.65 ॥

తస్యాన్వవాయే రాజానః క్రమద్వేనాభిషేచితాః ।

సభాయాం హేమక్లృప్తాయాం శోభితాయాం మహాజనైః ॥ 131.66 ॥

రత్నైర్నానావిద్ధైశ్చైవ చిత్రితాయాం సుశోభనైః ।

నానారత్నమయే పీఠే కల్పయిత్వా యథావిధి ॥ 131.67 ॥

కిరీటేన తతః పశ్చాత్ వసిష్ఠేన మహాత్మనా ।

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ సమయోక్త్యత రాఘవః ॥ 131.68 ॥

ఛత్రం తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాండురం శుభమ్ ।

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.69 ॥

మాలాం జ్వలంతీం వపుషా కాంచనీం శతపుష్కరామ్ ।

రాఘవాయ దదౌ వాయుః వాసవేన ప్రచోదితః ॥ 131.70 ॥

సర్వరత్నసమాయుక్తం మణిరత్నవిభూషితమ్ ।

ముక్తాహారం నరేంద్రాయ దదౌ శక్రప్రచోదితః ॥ 131.71 ॥

ప్రజగుర్దేవగంధర్వాః నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః ।

అభిషేకే తదర్హస్య తదా రామస్య ధీమతః ॥ 131.72 ॥

భూమిస్సస్యవతీ చైవ ఫలవంతశ్చ పాదపాః ।

గంధవంతి చ పుష్పాణి బభూవూ రాఘవోత్సవే ॥ 131.73 ॥

సహస్రశతమశ్వానాం ధేనూనాం చ గవాం తథా ।

దదౌ శతం వృషాన్ పూర్వం ద్విజేభ్యో మనుజర్షభః ॥ 131.74 ॥

త్రింశత్కోటిర్హిరణ్యస్య బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ।

నానాభరణవస్త్రాణి మహార్హాణి చ రాఘవః ॥ 131.75 ॥

అర్కరశ్మి ప్రతీకాశాం కాంచనీం మణివిగ్రహమ్ ।
 సుగ్రీవాయ స్రజం దివ్యాం ప్రాయచ్ఛన్మనుజర్షభః ॥ 131.76 ॥
 వైడూర్యమణిచిత్రే చ వజ్రరత్నవిభూషితే ।
 వాలిపుత్రాయ ధృతిమాన్ అంగదాయాంగదే దదౌ ॥ 131.77 ॥
 మణిప్రవరజుష్టం చ ముక్తాహారమనుత్తమమ్ ।
 సీతాయై ప్రదదౌ రామః చంద్రరశ్మి సమప్రభమ్ ॥ 131.78 ॥
 అరజే వాససీ దివ్యే శుభాన్యభరణాని చ ।
 అవేక్షమాణా వైదేహీ ప్రదదౌ వాయుసూనవే ॥ 131.79 ॥
 అవముచ్యాత్మనః కంఠాత్ హారం జనకనందినీ ।
 అవైక్షత హరీన్ సర్వాన్ భర్తారం చ ముహుర్ముహుః ॥ 131.80 ॥
 తామింగితజ్జస్సంప్రేక్ష్య బభాషే జనకాత్మజామ్ ।
 ప్రదేహి సుభగే హారం యస్య తుష్టాఽసి భామిని ॥ 131.81 ॥
 తేజో ధృతిర్యశో దాక్ష్యం సామర్థ్యం వినయో నయః ।
 పౌరుషం విక్రమో బుద్ధిః యస్మిన్నేతాని సర్వశః ।
 దదౌ సా వాయుపుత్రాయ తం హారమసితేక్షణా ॥ 131.82 ॥
 హనూమాంస్తేన హరేణ శుశుభే వానరర్షభః ।
 చంద్రాంశుచయగారేణ శ్వేతాభ్రేణ యథాఽచలః ॥ 131.83 ॥
 తతో ద్వివిదమైందాభ్యాం నీలాయ చ పరంతపః ।
 సర్వాన్ కామగుణాన్ వీక్ష్య ప్రదదౌ వసుధాధిపః ॥ 131.84 ॥
 సర్వవానరవృద్ధాశ్చ యే చాన్యే వానరేశ్వరాః ।
 వాసోభిర్భూషణైశ్చైవ యథార్హం ప్రతిపూజితాః ॥ 131.85 ॥
 విభీషణోఽథ సుగ్రీవః హనూమాన్ జాంబవాంస్తథా ।
 సర్వవానరముఖ్యాశ్చ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 131.86 ॥
 యథార్హం పూజితాస్సర్వైః కామై రత్నైశ్చ పుష్కలైః ।
 ప్రహృష్టమనసస్సర్వే జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥ 131.87 ॥
 నత్వా సర్వే మహాత్మానం తతస్తే ప్లవగర్షభాః ।
 విసృష్టాః పార్థివేంద్రేణ కిష్కింధామభ్యుపాగమన్ ॥ 131.88 ॥
 సుగ్రీవో వానరశ్రేష్ఠః దృష్ట్వా రామాభిషేచనమ్ ।
 పూజితశ్చైవ రామేణ కిష్కిందాం పావ్రిశత్ పురీం ॥ 131.89 ॥
 విభీషణోఽపి ధర్మాత్మా సహ తైర్నైరృతర్షభైః ।
 లబ్ధ్వా కులధనం రాజా లంకాం ప్రాయాద్విభీషణః ॥ 131.90 ॥

స రాజ్యమఖిలం శాసన్ నిహతారిర్మహాయశాః ।

రాఘవః పరమోదారః శశాస పరయా ముదా ।

ఉవాచ లక్ష్మణం రామః ధర్మజ్ఞం ధర్మవత్సలః ॥ 131.91 ॥

అతిష్ఠ ధర్మజ్ఞ మయా సహేమాం, గాం పూర్వరాజాఽధ్యుషితాం బలేన ।

తుల్యం మయా త్వం పితృభిర్హతా యా, తాం యౌవరాజ్యే ధురముద్వహస్వ ॥131.92॥

సర్వాత్మనా పర్యనునీయమానః, యదా న సామిత్రిరుపైతి యోగమ్ ।

నియుజ్యమానోఽపి చ యౌవరాజ్యే, తతోఽభ్యషించద్భరతం మహాత్మా ॥ 131.93 ॥

పాండరీకాశ్వమేధాభ్యాం వాజపేయేన చాసకృత్ ।

అన్వైశ్చ వివిధైర్యజ్ఞైః అయజత్పార్థివర్షభః ॥ 131.94 ॥

రాజ్యం దశసహస్రాణి ప్రాప్య వర్షాణి రాఘవః ।

శతాశ్వమేధానాజహ్రే సదశ్వాన్ భూరిదక్షిణాన్ ॥ 131.95 ॥

ఆజానులంబబాహుస్సః మహాస్కంధః ప్రతాపవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరో రామః పృథివీమన్వపాలయత్ ॥ 131.96 ॥

రాఘవశ్చాపి ధర్మాత్మా ప్రాప్య రాజ్యమనుత్తమమ్ ।

ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః ససుహృత్ జ్ఞాతిబాంధవః ॥ 131.97 ॥

న పర్యదేవన్విధవా న చ వ్యాలకృతం భయమ్ ।

న వ్యాధిజం భయం వాఽపి రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.98 ॥

నిర్దస్యరభవల్లోకః నానర్థః కంచిదస్పృశత్ ।

న చ స్మ వృద్ధా బాలానాం ప్రేతకార్యాణి కుర్వతే ॥ 131.99 ॥

సర్వం ముదితమేవాసీత్ సర్వో ధర్మపరోఽభవత్ ।

రామమేవానుపశ్యంతః నాభ్యహింసన్ పరస్పరమ్ ॥ 131.100 ॥

ఆసన్ వర్షసహస్రాణి తథా పుత్రసహస్రిణః ।

నిరామయా విశోకాశ్చ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.101 ॥

రామో రామో రామ ఇతి ప్రజానామభవన్ కథాః ।

రామభూతం జగదభూత్ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.102 ॥

నిత్యపుష్పా నిత్యఫలాః తరవస్కుంధవిస్తృతాః ।

కాలే వర్షీ చ పర్జన్యః సుఖస్పర్శశ్చ మారుతః ॥ 131.103 ॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా లోభవివర్జితాః ।

స్వకర్మసు ప్రవర్తంతే తుష్టాన్వైరేవ కర్మభిః ॥ 131.104 ॥

ఆసన్ ప్రజా ధర్మరతాః రామే శాసతి నాన్యతాః ।

సర్వే లక్షణసంపన్నాః సర్వే ధర్మపరాయణాః ॥ 131.105 ॥

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ ।

భ్రాతృభిస్సహితశ్రీమాన్ రామో రాజ్యమకారయత్ ॥ 131.106 ॥

ధన్యం యశస్య మాయుష్యం రాజ్ఞాం చ విజయావహమ్ ।

ఆదికావ్యమిదం త్వార్షం పురా వాల్మీకినా కృతమ్ ।

యః పఠేచ్ఛణ్ణయాల్లోకే నరః పాపాద్విముచ్యతే ॥ 131.107 ॥

పుత్రకామస్తు పుత్రాన్వై ధనకామో ధనాని చ ।

లభతే మనుజో లోకే శ్రుత్వా రామాభిషేచనమ్ ।

మహీం విజయతే రాజా రిపూంశ్చాప్యధితిష్ఠతి ॥ 131.108 ॥

రాఘవేణ యథా మాతా సుమిత్రా లక్ష్మణేన చ ।

భరతేనేవ కైకేయీ జీవపుత్రాస్తథా స్త్రియః ।

భవిష్యంతి సదానందాః పుత్రపౌత్రసమన్వితాః ॥ 131.109 ॥

శ్రుత్వా రామాయణమిదం దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి ।

రామస్య విజయం చైవ సర్వమక్లిష్టకర్మణః ॥ 131.110 ॥

శృణోతి య ఇదం కావ్యమ్ ఆర్షం వాల్మీకినా కృతమ్ ।

శ్రద్ధధానో జితక్రోధః దుర్గాణ్యతితరత్యసౌ ॥ 131.111 ॥

సమాగమం ప్రవాసాంతే లభతే చాపి బాంధవైః ।

ప్రార్థితాంశ్చ వరాన్ సర్వాన్ ప్రాప్నుయాదిహ రాఘవాత్ ॥ 131.112 ॥

శ్రవణేన సురాస్పర్శే ప్రీయంతే సంప్రశృణ్వతామ్ ।

వినాయకాశ్చ శామ్యంతి గృహే తిష్ఠంతి యస్య వై ॥ 131.113 ॥

విజయేతి మహీం రాజా ప్రవాసీ స్వస్తిమాన్ వ్రజేత్ ।

స్త్రియో రజస్వలాశ్శ్రుత్వా పుత్రాన్ సూయురనుత్తమాన్ ॥ 131.114 ॥

పూజయంశ్చ పఠంశ్చేమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ।

సర్వపాపాత్ ప్రముచ్యేత దీర్ఘమాయురవాఘ్నుయాత్ ॥ 131.115 ॥

ప్రణమ్య శిరసా నిత్యం శ్రోతవ్యం క్షత్రియైర్ద్విజాత్ ।

ఐశ్వర్యం పుత్రలాభశ్చ భవిష్యతి న సంశయః ॥ 131.116 ॥

రామాయణమిదం కృత్స్నం శృణ్వతః పఠతస్సదా ।

ప్రీయతే సతతం రామః సహి విష్ణుస్సనాతనః ॥ 131.117 ॥

ఆదిదేవో మహాబాహుః హరిర్నారాయణః ప్రభుః ।

సాక్షాద్రామో రఘుశ్రేష్ఠః శేషో లక్ష్మణ ఉచ్యతే ॥ 131.118 ॥

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృణుముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥ 131.119 ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం, సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః, ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥ 131.120 ॥

ఏవమేతత్పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః ।
ప్రవ్యాహరత విస్రజ్జం బలం విష్ణోః ప్రవర్ధతామ్ ॥ 131.121 ॥

దేవాశ్చ సర్వే తుష్యంతి గ్రహణాచ్ఛవణాత్తథా ।
రామాయణస్య శ్రవణాత్ తుష్యంతి పితరస్తథా ॥ 131.122 ॥

భక్త్యా రామస్య యే చేమాం సంహితామృషిణా కృతామ్ ।
లేఖయంతీహ చ నరాః తేషాం వాసస్త్రివిష్టపే ॥ 131.123 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోననప్తతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
ఆస్మృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।

క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।

అన్యాయశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రరవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।

ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।

అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్చయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్వా, పునరాహ పితామహః ।

సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।

దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।

ప్రవిశ్యాత్ ౨ హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।

సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటి నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికా భిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్సాదయ ఉత్సాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటిం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత,సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః**

అథ క్షమాప్తార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

